

R

**PENERBITAN ELEKTRONIK DAN PENERBITAN KONVENSIONAL:
PERBANDINGAN ANTARA AKHBAR DALAM TALIAN
DENGAN AKHBAR CETAK**

ABDUL NASSIR BIN SAID

**DISERAHKAN UNTUK MEMENUHI
KEPERLUAN BAGI
IJAZAH SARJANA PENGAJIAN PENERBITAN**

**JABATAN PENGAJIAN MEDIA
FAKULTI SASTERA DAN SAINS SOSIAL
UNIVERSITI MALAYA
KUALA LUMPUR**

2002/2003

Perpustakaan Universiti Malaya

A511033679

ABSTRACT

"Newspapers as we know them will be gone within the next 10 years."

(Ted Turner, CNN, 1981)

"Internet publications will replace print."

(Bill Gates, Microsoft, 1998)

The future of print newspapers is increasingly being discussed. The emergence of the Internet has resulted in differing reactions among media practitioners, publishers as well as newspapers audience. Government support, society's preparation, and a high availability of facilities for accessing the Internet reflect a bright future for electronic publishing in the country. Hence, newspaper publishers never look back but to go on providing free newspapers online. Apart from enhancing the companies' publishing image, online publishing is for transcending geographical boundaries.

The questions are, how far do online publishers succeed to attract newspapers audience's interest in terms of layout, use of visuals, graphic design, typography and other interactive multimedia elements? What about print publishers which are so embedded with the society? What factors contribute students of Public Higher Learning Institutes (PHLI) who are so exposed to the Information and Communication Technology to access the Internet and then to visit the newspapers online? This study look at the reactions, trend, and newspaper audience's utilization among students of public higher learning institutes. Finally, comparisons are made between print newspapers and newspapers online.

ABSTRAK

"Newspapers as we know them will be gone within the next 10 years."

(Ted Turner, CNN, 1981)

"Internet publications will replace print."

(Bill Gates, Microsoft, 1998)

Masa depan akhbar cetak semakin dibincangkan. Kemunculan Internet mencetuskan pelbagai reaksi di kalangan pengamal media, penerbit malah audiens akhbar. Galakan kerajaan, persediaan masyarakat, dan penyediaan kemudahan mengakses Internet yang tinggi mencerminkan masa depan yang cerah bagi penerbitan elektronik berasaskan Internet di negara ini. Lantaran itu, penerbit akhbar tidak menoleh ke belakang lagi untuk menyediakan kemudahan edisi akhbar dalam talian secara percuma. Di samping meningkatkan imej syarikat penerbitan, penerbitan secara dalam talian bertujuan melewati batas sempadan geografi.

Persoalannya, sejauh mana penerbitan akhbar dalam talian berjaya menarik minat audiens akhbar dari aspek reka bentuk, penggunaan visual, perekaan grafik, dan tipografi serta elemen-elemen multimedia yang lebih interaktif? Bagaimana pula dengan penerbitan cetak yang sudah sebatan dengan kehidupan manusia? Apakah faktor yang mendorong pelajar Institut Pengajian Tinggi Awam (IPTA) yang terdedah kepada Teknologi Maklumat dan Komunikasi (TMK) mengakses Internet dan seterusnya melawat akhbar dalam talian? Kajian ini melihat reaksi, *trend*, dan penggunaan audiens akhbar di kalangan pelajar IPTA. Seterusnya, dibuat perbandingan antara akhbar cetak dan akhbar dalam talian.

*Dedikasi buat ibu tersayang
Azizah binti Bakar
Terima kasih atas segala-galanya*

*"Ya Allah Ya Tuhanku, kasihanilah kedua orang tuaku
seperti mana mereka mengasihaniiku semasa kecil."*

PENGHARGAAN

Pertamanya, sekalung ucapan terima kasih kepada penyelia penyelidikan ini, Prof. Madya Dr. Azizah Hj. Hamzah yang membantu dari segala aspek. Juga tidak dilupai para pensyarah di Jabatan Pengajian Media, Universiti Malaya.

Kepada Encik Zulkifli Sulong (Ketua Pengarang *Harakah*), Encik Razak Rafflis (Ketua Unit E-Media) dan Encik Amir Ramdzan Ibrahim (Ketua Unit *Harakahdaily*), terima kasih di atas kerjasama yang diberikan sepanjang kajian saya.

Tidak ketinggalan ucapan terima kasih kepada rakan sekelas (Zakaria, Rosnah, Rosmawati, Wardah, Suhaila, dan Mui Joo), rakan seperjuangan terutamanya Mahdi Abas, Nazri dan Dr. Haliza serta kakitangan di Jabatan Pengajian Media dan Jabatan Penerbitan, Universiti Malaya. Sokongan dan perhatian saudara semua amat dihargai. Buat adik, kakak dan suami serta anak-anak terutamanya Nadhira, terima kasih kerana menceriakan suasana. Buat Ja², salam kasih atas bantuan dan sokongan.

Teristimewa penghargaan ini buat ibu tersayang, Azizah binti Bakar yang banyak berkorban dan memahami perjuangan ini.

Terima kasih.

Abdul Nassir bin Said
Jabatan Pengajian Media
Universiti Malaya

KANDUNGAN

Abstract ... ii
Abstrak ... iii
Dedikasi ... iv
Penghargaan ...v
Kandungan ...vi
Senarai Jadual ... ix

BAB 1 PENGENALAN ...1

- 1.1 PENDAHULUAN ...1
- 1.2 TUJUAN KAJIAN ...7
- 1.3 OBJEKTIF KAJIAN ...9
- 1.4 KEPENTINGAN KAJIAN ...10
- 1.5 BATASAN KAJIAN ...12
- 1.6 METODOLOGI KAJIAN ...13
- 1.7 KESIMPULAN ...13

BAB 2 SEJARAH DAN LATAR BELAKANG ...14

- 2.1 SEJARAH PERKEMBANGAN AKHBAR ...14
- 2.2 LATAR BELAKANG ORGANISASI ...18
- 2.3 KESIMPULAN ...21

BAB 3 METODOLOGI ...22

- 3.1 KAEDAH KAJIAN ...22
- 3.2 KAEDAH MENDAPATKAN DATA ...23
- 3.3 KAEDAH SOAL SELIDIK ...24
- 3.4 PENGUMPULAN DATA ...26

- 3.5 ALAT PENGUMPULAN DATA ...27
  - 3.5.1. Soal selidik ...27
  - 3.5.2. Temu bual bersemuka ...28
- 3.6 KESIMPULAN ...29

BAB 4 REKA BENTUK AKHBAR ...30

- 4.1 PRINSIP-PRINSIP REKA BENTUK ...30
  - 4.1.1. Keseimbangan ...31
  - 4.1.2. Perkadaran ...32
  - 4.1.3. Senjang/Kontras/Penekanan ...33
  - 4.1.4. Mudah ...35
  - 4.1.5. Ritma ...37
- 4.2 REKA BENTUK HALAMAN WEB ...38
  - 4.2.1. Prinsip Reka Bentuk Halaman Akhbar Dalam Talian ...38
  - 4.2.2. Ciri-ciri Akhbar Dalam Talian yang Mudah ...38
  - 4.2.3. Pengemudian ...39
  - 4.2.4. Mereka Bentuk untuk Saiz Skrin ...46
  - 4.2.5. Konsistensi ...46
  - 4.2.6. Keterbacaan ...46
  - 4.2.7. Grafik Halaman Dalam Talian ...47
  - 4.2.8. Kandungan Lain Akhbar Dalam Talian ...49
  - 4.2.9. Interaksi ...50
- 4.3 PENGGUNAAN VISUAL DAN PEREKAAN GRAFIK ...50
  - 4.3.1. Analisis ...50
  - 4.3.2. Ulasan ...51
  - 4.3.3. Ciri-ciri Mekap Halaman Pertama ...54
- 4.4 KESIMPULAN ...65

BAB 5 ANALISIS DATA DAN HASIL KAJIAN ...66

- 5.1. ANALISIS AUDIENS ...66**
- 5.2. PROFIL AUDIENS ...70**
- 5.3. PENGGUNAAN AUDIENS AKHBAR ... 78**
  - 5.3.1. Analisis Penggunaan Audiens Akhbar Dalam Talian ...80**
  - 5.3.2. Analisis Penggunaan Audiens Akhbar Cetak ...86**
- 5.4. REAKSI AUDIENS ...89**
- 5.5. PANDANGAN DAN CADANGAN ...93**
- 5.6. DATA KUALITATIF ...95**
  - 5.6.1. Akhbar Cetak *Berita Harian* ...96**
  - 5.6.2. Akhbar Cetak *Harakah* ...97**
  - 5.6.3. *Berita Harian Online* ...98**
  - 5.6.4. *Harakahdaily* ...99**
- 5.7. KESIMPULAN ...101**

BAB 6 RUMUSAN DAN CADANGAN KAJIAN LANJUTAN ...102

- 6.1 PENDAHULUAN ...102**
- 6.2 RUMUSAN BERDASARKAN OBJEKTIF KAJIAN ...102**
  - 6.2.1. Penggunaan audiens akhbar ...102**
  - 6.2.2. Reaksi audiens akhbar terhadap aspek reka bentuk halaman Akhbar ...104**
  - 6.2.3. Persediaan pelajar dan kemudahan mengakses Internet ...107**
- 6.3 CADANGAN KAJIAN LANJUTAN ...108**
- 6.4 KESIMPULAN ...110**

Lampiran

Borang Soal Selidik

Carta Organisasi Akhbar

Bibliografi

SENARAI JADUAL

1. Jadual 4.1 : Ciri-ciri Fizikal Halaman Pertama
2. Jadual 4.2 : Ciri-ciri Mekap Halaman Pertama
3. Jadual 5.1 : Profil Demografi Audiens
4. Jadual 5.2 : Jumlah Penggunaan Audiens Akhbar Cetak dan Akhbar Dalam Talian
5. Jadual 5.3 : Kekерapan Pembacaan Akhbar dalam Seminggu
6. Jadual 5.4 : Masa Pembacaan Akhbar dalam Sehari
7. Jadual 5.5 : Akhbar Dalam Talian yang Pernah Dilawati
8. Jadual 5.6 : Pilihan Penggunaan Akhbar Mengikut Edisi Akhbar
9. Jadual 5.7 : Peratus yang Pernah Mengakses Akhbar *Berita Harian Online dan Harakahdaily*
10. Jadual 5.8 : Pilihan Penggunaan Audiens Akhbar Cetak dan Akhbar Dalam Talian
11. Jadual 5.9 : Penggunaan Audiens Akhbar Dalam Talian
12. Jadual 5.10 : Penggunaan Audiens Akhbar Cetak
13. Jadual 5.11 : Reaksi Audiens Akhbar terhadap Reka Bentuk Akhbar
14. Jadual 5.12 : Pilihan Subjek/Perkara Mengikut Kepentingan Halaman Pertama Akhbar Cetak